

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ДРУГИ	5	180

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- подстицање и развијање способности опажања и посматрања
- развијање мотивације за учење и интересовања за математичке садржаје
- развијање и подстицање прецизности, јасности, упорности и истрајности и раду
- развијање способности памћења математичких чињеница и релација

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- проширивање знања о предметима, облицима и бојама у простору, њихово разликовање и исправно именовање
- разликовање најважнијих равних и просторних геометријских фигура и њихови међусобни односи
- уочавање смјерова кретања и сналажење у простору
- развијање вјештина коришћења основног геометријског прибора
- уочавање и овладавање појмовима: тачка, линија, дуж, област
- развијање способности посматрања, опажања и оспособљавање за графичко представљање
- развијање смисла за тачност и естетски доживљај
- развијање способности за препознавање, разликовање и упоређивање предмета према различитим својствима
- развијање перцепције, пажње, мишљења и закључивања
- проширивање знања о појмовима: скуп, подскуп, члан-елемент скупа, једнако, неједнако оспособљавање за формирање скупа и одрђивање бројности скупа
- проширивање основних математичких појмова из области природних бројева
- развијање вјештине читања и писања бројева у првој десетици, те овладавање основним рачунским операцијама и законитостима тих операција
- развијање способности за рјешавање текстуалних задатака у првој десетици
- развијање способности за рјешавање једначина са бројевима прве десетице
- усвајање основних математичких појмова из области природних бројева до 20
- развијање вјештине читања и писања бројева до 20, те овладавање основним рачунским операцијама и законитостима тих операција
- правилна употреба математичких знакова
- развијање способности за рјешавање текстуалних задатака и једначина са бројевима до 20
- развијање вјештине читања, писања и упоређивања бројева до 100
- упознавање појма мјесних вриједности цифара

- усвајање основних математичких појмова из области мјерења и мјера - метар,центиметар и дециметар те њихово разликовање и примјена у раду
- стицање основних вјештина коришћења прибора за мјерење
- стицање знања о нашем новцу и упоређивање новчаних апоена до 100 конвертабилних марака

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Наставне области и теме	Оквирни број часова
	ГЕОМЕТРИЈА	24
1.	Тема:Предмети и бића у простору и односи међу њима	8
2.	Тема:Линија и област	8
3.	Тема:Класификација предмета према својстима	8
	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ	144
4.	Тема:Скупови и операције са скуповима	9
5.	Тема:Прва десетица	40
6.	Тема:Друга десетица	40
7.	Тема:Прва стотина	55
	МЈЕРЕЊЕ И МЈЕРЕ	12
8.	Тема:Мјерење и мјере	12
	УКУПНО	180

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Предмети и бића у простору и односи међу њима (8 часова)

Посебни циљеви:

- проширивање знања о предметима, облицима и бојама у простору, њихово разликовање и исправно именовање
- разликовање најважнијих равних и просторних геометријских фигура и њихови међусобни односи
- уочавање смјерова кретања и сналажење у простору
- развијање вјештина коришћења основног геометријског прибора

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: -уочава положај предмета у односу на друге предмете и на самог себе - разликује супротне појмове/релације(изнад-испод, горе-доље, лијеводесно, испред-иза-између) - креће се у простору слиједећи упутства - исправно/тачно графички представља смјерове кретања помоћу стрелица - уочава равне и неравне површи на геометријским тијелима, објектима из непосредне околине, играчкама и цртежима - разликује и црта правоугаоне, квадратне, троугаоне и кружне облике	Положај предмета (испред, поред,изнад, испод, иза, горе, доље, лијево,десно, између) Класификације и усавршавање способности перцепције простора Смјерови кретања Криве и равне површи Правоугаоник, квадрат, троугао и круг Предмети облика квадра, коцке и пирамиде Предмети облика лопте, ваљка и купе

<p>на геометријским тијелима, објектима из непосредне околине, играчкама и цртежим</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава и разликује облик и боју рогљастих геометријских тијела (квадар, коцка, пирамида) - уочава и разликује облик и боју геометријских тијела (лопта, ваљак, купа) 	
--	--

Наставна тема 2: Линија и област (8 часова)

Посебан циљ:

- уочавање и овладавање појмовима: тачка, линија, дуж, област
- развијање способности посматрања, опажања и оспособљавање за графичко представљање
- развијање смисла за тачност и естетски доживљај

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје и црта праву и криву линију, отворену и затворену линију - црта криву линију слободном руком, а праве линије помоћу лењира - графички приказује отворени и затворени простор отвореном и затвореном линијом - разликује појмове унутрашње и спољашње области; - одређује и приказује положаје: унутар, изван, на, поред, иза, испод, изнад, у непосредној околини, у уџбенику, самосталним цртежима - уочава тачку као пресјек линија - графички прикаже тачку и означава је великим штампаним словом - уочава да се двије тачке могу спојити различитим кривим линијама и само једном правом линијом - одређује и препознаје дуж као најкраће растојање између двије тачке и као дио огранићене праве линије 	<p>Праве и криве линије Отворене и затворене линије Унутрашњост и спољашњост “Унутар”, “изван”, “на”, “поред”, “иза”, “испод”, “изнад” и “у” Тачке. Спајање тачака различитим линијама Дуж као дио праве линије</p>

Наставна тема 3: Класификација предмета према својствима (8 часова)

Посебни циљеви:

- развијање способности за препознавање, разликовање и упоређивање предмета према различитим својствима
- развијање перцепције, пажње, мишљења и закључивања.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
------------------	------------------

<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> -уочава и издваја предмете са заједничким својством/својствима (боја, облик, величина); - разликује: велико, веће, највеће, мало, мање, најмање, високо, више, највише, ниско, ниже, најниже, дебело, дебље, најдебље, танко, тање, најтање, кратко, краће, најкраће, дуго, дуже, најдуже; - уочава и одређује однос веће–мање и више ниже на конкретним примјерима; - одређује однос шире-дуже-краће на конкретним примјерима; - уочава и разврстава објекте према двјема особинама 	<p>Предмети истих и различитих облика, боја и величина</p> <p>Упоредивање по величини и висини ,дужини, ширини и дебљини</p> <p>Упоредивање предмета према двјема особинама</p>
---	---

Наставна тема 4 : Скупови и операције са скуповима (9 часа)

Посебни циљеви:

- проширивање знања о појмовима: скуп, подскуп, члан-елемент скупа, једнако, неједнако
- оспособљавање за формирање скупа и одрживање бројности скупа

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> -уочава различите примјере скупова - разликује скуп, елемент скупа, подскуп - уочава припадност елемента одређеном скупу - приказује примјер подскупа датог скупа; формира и прикаже скупове помоћу различитог дидактичког материјала (зрнаца, жетона, штапића, бојица, фломастера, апликација и слично) - приказује једнакобројне скупове и скупове са различитим бројем елемената - броји елементе скупа и утврђује који су скупови са истим, а који са различитим бројем чланова - утврђује бројност скупа 	<p>Скуп</p> <p>Члан(елемент) скупа</p> <p>Подскуп</p> <p>Скупови са једнаким бројем елемената</p> <p>Скупови са различитим бројем елемената</p> <p>Бројност скупа</p>

Наставна тема 5: Прва десетица (40 часова)

Посебни циљеви:

- проширивање основних математичких појмова из области природних бројева
- развијање вјештине читања и писања бројева у првој десетици, те овладавање основним рачунским операцијама и законитостима тих операција
- развијање способности за рјешавање текстуалних задатака у првој десетици

- развијање способности за рјешавање једначина са бројевима прве десетице	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - броји, записује и чита бројеве прве десетице; - црта бројевну праву и прикаже дати број на бројевној правој - реда/ниже бројеве по величини, ствара бројни низ - упоређује бројеве прве десетице (усмено и са симболом/знаком: $>$, $<$, $=$) - разликује основне и редне бројеве - препознаје и користи редне бројеве - разликује парне и непарне бројеве прве десетице - правилно користи математичке знакове: плус, минус, једнако ($+$, $-$, $=$) у сабирању и одузимању - уочава улогу нуле у сабирању и одузимању - одређује непосредни претходник и непосредни сљедбеник датог броја - успјешно изводи операције сабирања и одузимања у оквиру прве десетице - користи математички језик (сабирци, збир, умањеник, умањилац, разлика) - примјењује својство замјене мјеста и здруживања сабирака - закључује да су сабирање и одузимање узајамно повезане рачунске операције и успјешно их примјењује у рјешавању задатака - изразе „за толико већи број“ и „за толико мањи број“ правилно користи у рјешавању задатака - проналази непознати сабирак, умањеник и непознати умањилац у једнакостима - рјешава једначине - рјешава текстуалне задатке с једном и двије операције у оквиру сабирања и одузимања до 10 	<ul style="list-style-type: none"> Бројеви прве десетице (понављање бројева) Природни бројеви до 10 Бројевна права: ниже/ређа бројеве по величини, бројевни низ Упорјеђивање бројева (мањи и већи број) Редни бројеви Парни и непарни бројеви Знаци $+$ (плус) и $-$ (минус) Знак $=$ (једнако) Број нула - 0 Претходник и сљедбеник броја Сабирање и одузимање природних бројева у првој десетици Сабирци, збир Замјена мјеста сабирака Здруживање сабирака Умањеник, умањилац и разлика Везе између сабирања и одузимања - за толико већи број и за толико мањи број Одређивање непознатог сабирка, непознатог умањеника, непознатог умањивоца Задаци у вези са сабирањем и одузимањем (једна или двије операције) Текстуални задаци с једном или двије операције сабирања и одузимања у оквиру прве десетице
Наставна тема 6: Друга десетица (40 часова)	
Посебни циљеви:	

<ul style="list-style-type: none"> -усвајање основних математичких појмова из области природних бројева до 20 - развијање вјештине читања и писања бројева до 20, те овладавање основним рачунским операцијама и законитостима тих операција - правилна употреба математичких знакова - развијање способности за рјешавање текстуалних задатака и једначина са бројевима до 20 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правилно броји, записује и чита бројеве друге десетице - разумије појам десетице и јединице; - идентификује мјесну вриједност цифре у броју - упоређују бројеве друге десетице употребљавајући знакове $<$, $>$, $=$, $\neq$ - записује односе међу бројевима ($=$, $\neq$) у рјешавању задатака - разумије појам једноцифреног и двоцифреног броја -представља бројеве друге десетице на бројевној правој - разликује парне и непарне бројеве друге десетице - успјешно сабира у скупу природних бројева до 20, те објашњава поступак сабирања са прелазом - успјешно сабира двоцифрени и једноцифрени број - успјешно одузима једноцифрен број од двоцифреног броја без прелаза преко десетице и са прелазом десетице - рјешава текстуалне задатке с једном и двије операције у оквиру сабирања и одузимања до 20 - чита, записује и рјешава једноставне облике једначина 	<p>Бројеви друге десетице Бројеви- јединице и десетице (до 20) Мјесна вриједност цифара Упоређивање бројева друге десетице ,бројевна правој Знак $\neq$. Парни и непарни бројеви друге десетице Сабирање у другој десетици (сабирање двоцифреног и једноцифреног броја) Сабирање једноцифрених бројева (са прелазом преко десетице) Одузимање у другој десетици (одузимање једноцифреног броја од двоцифреног броја без прелаза преко десетице) Одузимање са прелазом преко десетице Одређивање непознатог сабирка Одређивање непознатог умањеника Одређивање непознатог умањеоца Задаци у вези са сабирањем и одузимањем (једна или двије операције) Текстуални задаци с једном или двије операције сабирања и одузимања у оквиру друге десетице</p>
<p>Наставна тема 7 : Прва стотина (55 часова)</p>	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> -развијање вјештине читања, писања и упоређивања бројева до 100 - упознавање појма мјесних вриједности цифара 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик:	Десетице прве стотине

<ul style="list-style-type: none"> - чита, записује и упоређује десетице прве стотине - сабира и одузима десетице, правилно броји, записује и чита бројеве до 100 - реда по величини природне бројеве до 100, записује односе међу бројевима ($>$, $<$, $=$, $\neq$) у рјешавању задатака - приказује бројеве до 100 на бројевној правој - одређује мјесну вриједност цифре у броју - упоређује двоцифрене бројеве 	<p>Писање и читање бројева до 100</p> <p>Бројеви до 100 на бројевној правој</p> <p>Мјесна вриједност цифара</p> <p>Упоређивање двоцифрених бројева</p>
Наставна тема: Мјерење и мјере (12 часова)	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвајање основних математичких појмова из области мјерења и мјера - метар центиметар и дециметар, њихово разликовање и примјена у раду - стицање основних вјештина коришћења прибора за мјерење - стицање знања о нашем новцу и упоређивање новчаних апоена до 100 конвертибилних марака. 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује јединице за мјерење дужине: метар, дециметар и центиметар - разликује однос између дециметра, метра и центиметра, као и ознаке за њихово обиљежавање - користи прибор за мјерење у практичном раду - разликује новчане апоене до 100 конвертабилних марака и упоређује њихову вриједност 	<p>Мјерење дужине нестандардним јединицама мјере</p> <p>Јединице за мјерење: метар и јединице мање од метра</p> <p>Мјерење дужине</p> <p>Наш новац (апоени до 100 конвертибилних марака)</p>
КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА	
<p>Програм за наставни предмет Математика у другом разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставним предметима: Српски језик, Моја околина, Дигитални свијет и Ликовна култура.</p>	
НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	
<p>Циљеви и исходи учења су дефинисани у складу са карактеристикама и специфичностима ученика са тежим оштећењем слуха.. Фонд часова за одређене теме дат је оквирно, и могуће га је мијењати у складу са потребама ученика.</p> <p>Поред разлике у исходима учења (дефинисаним за ученике са тежем оштећењем слуха и за ученике типичног развоја), постоје разлике у методама и техникама поучавања као и у наставним средствима. Потребно је у раду користити како опште образовне методе тако и сурдопедагошке методе и специфичне облике рада. Важно је напоменути да се користи и знаковни језик као би ученици лакше и брзе разумјели, усвајали и богатали свој ријечник новим појмовима. Користити различите</p>	

дидактичке материјале, апликације и мултимедијална наставна средстава. У што већој мјери слиједити принцип очигледности.

Исходи наведени у овом програму представљају оквирно и уопштено дата очекивања, а наставник ће у односу на конкретне потребе и могућности ученика вршити њихову операционализацију и конкретизацију.

Рад, напредовање и постигнућа ученика потребно је пратити у континуитету.